

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 avš., (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
10 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnine za nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno 15 20, pol leta 2 60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna
pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841.652.
Telefon šte. 1157

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

BRZOJAVNE VESTI.

Avstrijska državna zbornica.

DUNAJ 28. Početkom seje se je predsednik
spominjal potresne katastrofe v Kalabriji ter
je prosil zbornico, da sme izraziti italijanski
vladi in italijanskemu parlamentu simpatije
in sočutstvo. Poslanci so vstali s sedežev.
Na to se je nadaljevalo prvo čitanje na-
godbe. Posl. Urban, Karšev in Axmann so
priznali, da je vlada storila pri sklepanju na-
godbe, kar je bilo v njenih močeh; pridobit-
vam stoji pa nasproti tudi velike izgube, iz-
lasti v državopravnem pogledu. Posl. Le-
wicki in Starzynski sta izjavila, da Malorusi
oziroma poljska ljudska stranka ne morejo iz
gospodarskih in političnih razlogov glasovati
za nagodbo. Grof Sternberg je zagovarjal na-
godbo z avstrijskega in češkega stališča. Pri-
hodnja seja jutri.

Španska kraljica-mati.

DUNAJ 28. Španska kraljica-mati Kri-
stina se je sinoči povrnila iz Laybuscha.

Dr. Wekerle.

DUNAJ 28. Ministrijski predsednik dr.
Wekerle se je včeraj popoldne vrnil v Bu-
dimpešto.

**Krvav spopad med orožniki in kmeti
v Černovi.**

BUDIMPEŠTA 28. „Ogrski biro“ po-
roča o spopadu v Černovi nastopne podatke:
Razjarjena množica je hotela iztrgati orožni-
kom bajonete. Orožniki so dvakrat pozvali
množico, naj se razide, a ista se ni odzvala
pozivu ter je hotela vdrugič napasti orožnike.
V tem težkem položaju so orožniki ustrelili
ter ubili 11 oseb, 12 jih pa ranili.

Otvoritev bolgarskega sobranja.

SOFIJA 28. — Sobranje je bilo danes
otvorjeno v navzočnosti kneza. Prestolni go-
vor, ki ga je prečital ministrski predsednik,
konstatuje, da vlada v deželi mir in red.
Potem pravi, da stremi vlada za tem, da se
napravi konec sedanjemu položaju Bolgarjev
v Makedoniji. Odnosaji Bolgarije do vseh ve-
levlasti in sosednih držav so dobri.

Jubilejna slavnost sv. Elizabete.

POŽUN 28. (Ogr. biro). Na jubilejni
slavnosti sv. Elizabete bo cesarja zastopal
nadvojvoda Friderik.

**Ferdinand IV. Toskanski — opasno
bolan.**

SOLNOGRAD 28. Ferdinand IV. Tos-
kanski je opasno obolel, tako da so mu po-
delili zakramente umirajočih.

Bavarski kralj Oton.

MONAKOVO 28. Govorica, razširjena v
inozemstvu, da seje zdravstveno stanje kralja
Otona poslabšalo, je popolnoma neosnovana.

Španska kraljeva dvojica obišče Dunaj.

MADRID 27. Oficijozna „Epoha“ piše,
da je gotovo, da obišče kraljeva dvojica
Dunaj še to jesen. In sicer prideta kralj in
kraljica na Dunaj med 27. in 29. novem-
brom, potem ko obiščeta angleški dvor.

Državni kancelar Bülow.

BEROLIN 28. — Državni kancelar knez
Bülow je sinoči došel v Berlin.

Iz Koreje.

LONDON 28. „Tribuna“ poroča iz
Seula, da ustrajajo ustaši še vedno vžle
strogim odredbam. Severno-vzhodni kraji, ki
so bili doslej mirni, so se tudi spuntali.

PODLISTEK.

Iz gorske vasice.

(FERDO PLEMIČ.)

Biškovec.

Poštni sel, ki je prihajal enkrat v tednu
iz Kanala sem gor v ta gorski kot, mi je
prinesel nekoč razglednico z besedilom:

„Dospel sem do višine, kjer je liter
cvička po 1 gld. in 20 novcev. Doseženo je!
Kaj pa ti, podgana?“

Na te besede zbudila se je v meni takoj
želja proslaviti se tudi v hrbljastosti. V to
svrhu sem si izbral najvišji vrh banjske pla-
note, obli Biškovca, ter najtrdnjše svoje
čevlje. Biškovec meri nekaj čez tisoč metrov,
in bi tedaj cviček tudi v slučaju, da bi bila
na vrhu planinska koč, ne prišel do take
slave in veljave, a bil je Biškovec vendar
hvaležna partija za en popoldan.

Pri „Kukli“ v Podedščah sem vzel britko
slovo ter jo zavil navzgor. Po pol uri hoda
sem došel v malo dolinico, kjer sta stali
dve koč v ljubkem zelenju. Sedaj pa je slo
korak za korakom, skok za skokom po pre-
cejšnji strmini navzgor, da mi je pot zarosil
mlado čelo.

Sredi poti mi vrže sreča ali nesreča suh,

Španski kralj v Parizu.

PARIZ 28. Španska kraljeva dvojica je
danes popoldne dospela semkaj. Popoldne
obišče kralj predsednika Fallieres, navzoča
bosta tudi obojestranska ministra za zunanje
stvari. „Echo de Paris“ poroča, da bosta
ministra imela še posebno posvetovanje. Upati
je, da se poravnava še obstoječe nesoglasje
glede francosko-španskega vzajemnega postop-
panja v Maroku. Zvečer bo v palači Elysée
večerja na čast španske kraljeve dvojice, ki
odpotuje potem s posebnim vlakom v Cher-
bourg, od koder se poda jutri zjutraj na parniku
„Renoven“ na Angleško.

PARIZ 28. Španska kraljeva dvojica je
danes dopoldne dospela semkaj. Občinstvo
jej je priredilo prisrčen vsprejem. Kmalu po
svojem prihodu je kraljeva dvojica obiskala
predsednika v palači Elysée.

Potres v južni Italiji

RIM 28. Kraljica-mati je darovala
20.000 lir za ponesrečence povodom potresne
katastrofe v Kalabriji.

Povodnji v severni Italiji.

PIACENZA 28. Vsled deževja je Pad
silno narasel ter izstopil iz struge ter po-
plavljal več občin v okolici Piacenze. Med Pia-
cenzo in Aleksandrijo je železniška zveza
pretrgana.

PIACENZA 28. Voda je udrila tudi v
plinarno ter pogasila vse peči, zato bo jutri
bržkone zmanjkalo plina.

PIACENZA 28. En del spodnjega mesta
je poplavljen. Prebivalstvo je zbežalo na
strehe. Vojaki so zaposleni z rešilnimi deli.
V nekaterih ulicah stoji voda 2 metra visoko.
Materijalna škoda je velika. Ponesrečil ni
nihče. Pad še vedno narašča. 500 rodbin je
brez strehe. Občinska uprava jim je preskr-
bela stanovanja.

Rusija.

Kolera.

PARIZ 28. Iz Odese javljajo, da je bilo
včeraj 42 slučajev kolere. V Kijevu je umrlo
za kolero 19 oseb. Brzjojavke iz Kerzona,
Nikolajeva in Jekaterinoslava poročajo, da
se je kolera pojavila tudi v teh mestih. Na
kolero umira mnogo ljudi.

Volitve za duno.

PETROGRAD 28. Glasom došlih vesti
so se včerajšnje volitve poslancev izvršile
povsod v miru. Konservativna večina je za-
gotovljena.

S I. vseslovenskega trgov. shoda.

IV.

Govor dra. Danila Majorana.

Zadela me je velika čast, da naj danes
izpregovorim o vlogi, ki jo ima trgovina v
narodnem gospodarstvu sploh in v slovenskem
posebej. Zdi se to umestno, da tako položimo
nekak splošen, načelen temelj današnjim raz-
pravam, kajti če spoznamo vlogo trgovine,
spoznamo njeno važnost in bomo potem lažje
in še bolj vneto razmišljali o potih, po kate-
rih naj hodi slovenski trgovski stan, da za-
dosti svojemu lepemu poklicu, sebi in narodu
v korist. O trgovini in njeni mnogostranski
vlogi so napisali veleumi vseh stoletij cele
skladovnice knjig. Naravno torej, da pri pičlo

odmerjenem času ne morem povedati bogve
koliko. Tudi ni moj namen poučevati, ampak
le opozarjati, bodriti k nadaljnjemu razmišlja-
nju tudi potem, ko se razidemo, k razmišlja-
nju o teh stvareh, ki že davno zaslužujejo
živega in temeljitega zanimanja ne le v tr-
govskem stanu, temveč pri vseh, ki jim je
mari narodov blagor in njegova boljša bo-
dočnost.

Izpregovorim naj torej najprej o vlogi
trgovine sploh.

I.

Poglavitna vloga trgovine v narodnem
gospodarstvu je ta, da posreduje prehod
blaga iz rok producenta v roke konsumenta.
Kar prideluje kmetijstvo ali kar izdeluje in-
dustrija, to dobiva svojo pravo vrednost šele,
ko prihaja potom trgovine v promet, ko na
ta način postaja trgovsko blago. Od trgovine
ima na ta način korist producent, kateremu
ni treba skrbeti za odjemalce njegovega blaga,
kajti namesto njih naroča v velikem trgovcu.
Tako producent lahko posveča svojo pozor-
nost in delo tehničnemu izboljšanju svojega
podjetja, prihranja pri kapitalu, katerega
lahko bolj izkorišča za produkcijo. — Pa
tudi konsument ima svojo naravno korist od
trgovine. Izlasti dandanes ima človek toliko
in tako raznovrstnih potreb, da mu jih ne
more pokriti niti njegova še tako velika dr-
žava s svojo lastno produkcijo, kaj še kaka
mala dežela. Najmanjša štacuna na deželi
mora imeti na razpolago najraznovrstnejšo
zalogo blaga, ki se ni le doma produciralo,
ampak je prišlo iz tujih dežel, deloma celo
preko širnega morja. Brez trgovine in celo
brez mednarodne trgovine bi ne bilo dan-
danes možno zadoščati potrebam tudi naj-
zadnjega konsumenta v civiliziranem kraju.

Iz gospodarske delavnosti trgovine se
razvijajo njeni blagoslojni vplivi za splošno,
bodisi gmotno, bodisi duševno blagostanje na-
rodovo. Trgovina vspodbuja vso produkcijo k
širšemu in intenzivnejšemu delu s tem, da
prijavlja vedno nove potrebe konsumentov, in
da za boljše pridelke in izdelke ponuja tudi
boljše cene. Trgovina daje tako osobito po-
vod za napredek industriji, nič manj pa tudi
ne za umno gospodarstvo v kmetijstvu. Ži-
vinoreja, sadjarstvo, gozdarstvo, je na nizki
stopinji, dokler kmetijstvo proizvaja le v svoje
svrhe, in ne za trgovino, ki zahteva kakovost.
Lesna trgovina je n. pr. pri nas položila
temelj umnemu gozdarstvu; odkar je les
dobil po tej trgovini ceno, se gozd vse dru-
gače varuje in goji. Osobito tu se vidi, kako
trgovina včasih naravnost ustvarja narodno
premoženje. Svoje dni so bili v Slavoniji in
Banatu pragozdi, v katerih so hraste sekali,
da so od njih žleod za svinje pobrali, les pa
so pustili, da je segnil. Prišla je lesna trgo-
vina in je s pomočjo komunikacij ustvarila
tem gozdom vrednost v milijonih in milijonih,
ter povzročila, da se od tega živi tisoče in
tisoče ljudi. Ni mi možno nadalje naštevati,
kakšne vse zasluge je trgovina pridobila za
splošni gmotni blagor. Omeniti moram le
še, da je trgovina dala impulze za velikanski
napredek, ki se je v prošlem stoletju dosegel
na polju prometnih sredstev. Velikanskega
pomena je to za ves kulturni razvoj vobče,
posebej pa za narodno-gospodarski napredek,
kajti transportni stroški so se tolikanj znižali,
da je dandanes možno preskrbovati svet z

blagom vsake vrste na najpriprostejši način,
da je produkcija lahko dobila novih trgovišč
in da je sploh nastala nova trgovina, ki je
pritegnila čedalje več novih ljudstev v svoj
kulturni delokrog.

Pravim — kulturni delokrog, kajti trgo-
vina je od nekdaj z materijalnim blagom
širila tudi civilizacijo v najoddaljenejša kraje
sveta. Šele, ko so trgovci, včasih z najve-
čimi težavami in največjim naporom, odprli
pota v tuje kraje, so prišli za njimi misijo-
narji, učenjaki in umetniki ter z njimi pro-
sveta. Trgovina je ustanovila mesta in mestno
kulturo, trgovina je bila vedno zaščitnica
svobode in pospeševalnica napredka. Trgo-
vini se je končno zahvaliti, da žive v med-
sebojnih odnosih takorekoč vsi narodi tega
sveta. In dandanes živimo v tem znamenju, v
znamenju svetovne trgovine. Ves svet je po-
stal eno sejmšče, na katerem so stalne trgo-
vske zveze od ljudstva, na katerem narodi
neprestano tekmujejo ne le za trgovsko
blago, ampak obenem tudi za duševni na-
predek. (Pride še.)

Reforma tiskovnega zakona.

Bivše Körberjevo ministerstvo je svoj čas
predložilo poslanski zbornici vladno predlogo
glede spremembe tiskovnega zakona. Predlogo
je sicer do konca predelal tiskovni odsek
zadnjega državnozbornskega zasedanja, toda
poročilo ni moglo priti na dnevni red v zbor-
nici. Posl. Sylvestar, ki je bil odsekov poro-
čevalec, je svojemu poročilu iz leta 1906 do-
dal predlog, naj se sedanja zbornica z nova
bavi s tiskovno reformo.

Demisija čeških ministrov.

„Narodni Listi“ pišejo: „Priznajmo, bila
je velika hiba toliko pri vstopu dr. Koizla,
kolikor pri vstopu dra. Pacika in dra. Fritza
v ministerstvo, da so tja vstopili bona fide,
brez konkretnih programatičnih pogojev, za-
jamčujočih izpolnjenje raznih zahtevkov če-
škega naroda v natančno določeni dobi. Za
to hibo delamo sedaj pokoro s poštenim od-
hodom obeh naših ministrov iz kabineta ne-
prijaznega in skopega bar. Becka. (No tedaj,
te hibe ne smemo več zagrešiti!) To naj bode
nam v nauk in svarilo za vso našo bodoč-
nost. Nobeden pošten Čeh ne sme v tem
Beckovem kabinetu sprejeti portfelja brez
jamstva za stvar svojega tolikokrat prevara-
nega naroda. To naj bode naša narodna pri-
dobitev in korist iz te ministrske krize, da
bi se spametovali po škodi in složni stali na
straži v trenutku, ko Dunaj zopet išče v na-
ših vrstah može za ministrske sedeže.“

Dr. Emanuel Engel.

Po dolgi bolezni je umrl v soboto v
Karlovih Varih v starosti 63 let dr. Emanuel
Engel. Z njim odhaja s češkega političnega
torišča ime, ki je tesno spojeno z javnim živ-
ljenjem na Češkem v poslednjih dveh desetlet-
jih. Mladoločka stranka mora zares žalovati
ob rakvi tega odličnega politika. On je bil
eden izmed prvih, ki so priborili v težkih
bojih s staročehi svoji stranki vstop v par-
lament. Spadal je k oni slavni sedmorici
mladočeskkih poslancev, ko je še na Dunaju
nad češko delegacijo gospodoval — Rieger!
Bila je lepa, mladeniška doba Mladočehov.

In ko je l. 1901 nastal politični obrat
mišljenju češkega naroda, tako, da so na vo-

izvrševanju njegovega posla, ki mu je nesel
poleg male kmetije tudi nekaj dobička.

Možček je imel ravno neko žrtev v
rokah. S svojima šiljastima kolonom je
stiskal bedra svojega precej rejnega paci-
jenta, z rokama pa mu je plazil po licih.

Brivec je krhala, žrtev je pihala, jaz pa
sem sedel tja v kot ter opazoval.

Operacija se je vršila nemoteno dalje.
Kar zakrikne debeluh in se s strašno leske-
tajočimi očmi prime za lice.

„Kaj pa je?“ vpraša brivec in preneha
s svojim delom.

„Urezal si me!“

„Pokaži, no!“

Pacijent mu pomoli lice, kjer je krva-
vela tenka, podolgasta rana. Brivec začne
smehljaje se ogledavati jo s prav zaljubljenim
izrazom.

„Kaj pa je? Čemu se mi smeješ?“ vpraša
ogorčeno kmet.

„Glej, glej!“ odvrne brivec majaje z
glavo in pokaže proti rani. „Ravno tam, ka-
kor pred leti feldmaršala.“

„Zato so ti jih naštel petindvajset.“
meni godrnjaje debeluh.

„Kaj še! Nič mi niso naštel.“

„Jaz pa bi ti jih,“ reče kmet, se na-
sloni nazaj ter nabrekne lice k nadaljni operaciji.

Gomila, jezerce in jama divje žene.

„Gomila“ se zove velikanska skalnata
gruča, kake četrte ure oddaljena od Lohka, na

litvah izginili Staročeši skoraj popolnoma s pozorišča in je mladočeška stranka slavila svoj triumfalni vstop v parlament, bil je Engel, ki je imel levji del na tej zmagi. Zato je postal tudi predsednik državnoborskega in potem tudi deželnozbornskega mladodeškega kluba in kakor tak vodja češke politike. Kakor predsednik držal je klub v železnih spornih disciplin, enote in solidaritete. Bil je radikalen nasprotnik Taffejevega sistema in bil je potem oče Badenijevih jezikovnih naredeb, ki, dasi brezuspešne, vendar pomenjajo začetek preobrata staroavstrijskega sistema. Leta 1896 je Engel položil klubovo predsestvo in mandat na državnem zboru radi nesporazumljenja glede obstrukcijske taktike; pač pa je ostal deželnozbornski poslanec do svoje smrti. Toda nesporazumljenje z mladočeško taktiko in bolezen mu nista več dopuščala, da bi se intenzivno udeleževal političnega življenja. Pač pa so imele Englove kritične razsode o političnih dogodkih, ki jih je pričel v svojem benešovskem glasilu „Hlas od Blanka“, še vedno pomen in vpliv avtoritete.

V zadnjih letih izvrševal je zdravniško prakso v Karlovih Varah, kjer se je življenje tamonje češke manjšine koncentriralo okoli njega.

Engelovo koncilijantnost, lojalnost in poštenost hvalili so vedno tudi najhujši politični nasprotniki. Bil je izborni, fulminantni govornik. Imel je impozantno postavbo; po idealni njegovi glavi je slavni češki slikar Brožík modeliral Husa v svetoznamni sliki „Hus pred kostniškim koncilijem“.

Dogodki na Hrvaškem.

Proti stolici madjarskega jezika na zagrebškem vseučilišču.

Iz Zagreba poročajo od 26. t. m.: Sinočni shod vseučilišnih slušateljev je vsprejel sledečo resolucijo proti stolici madjarskega jezika in literature na tukajšnjem vseučilišču: „Hrvatska akademična napredna mladina protestira najodločneje proti stolici madjarske literature na hrvaškem vseučilišču, dokler bo ta stolica značila ekspanzijo madjarskega jedinstvene države, in napoveduje ob enem najenergičnejši in vztrajni bojkot proti vsem slušateljem te stolice, ali kakor napredno-kulturna skupina nima ničesar proti učenju madjarskega jezika in literature kakor take, ker spoštuje načelo svobodne znanosti.“

Za samostalno hrvaško protestantsko cerkev.

Teh dni je imel protestantski konvent v Budimpešti shod, na katerem je razpravljala tudi vprašanje hrvaških protestantov. Madjarski listi poročajo, da je bila razprava glede vprašanja hrvaških protestantov zelo burna. Beležnik Zsigmondi je prečital na madjarski jezik prevedeni dopis bivše hrvaške vlade, ki je izjavila, da zahteve konventa, da bi hrvaški protestantski svečeniki in učitelji morali znati madjarski, ne priznava kakor zakonito. Oni da niso dolžni poznati nikakega drugega jezika razun hrvaškega. Zborovalci so burno protestirali proti tej izjavi hrvaške vlade.

Škof Scholz je poročal o svojem potovanju po Hrvaški. Skoraj vse hrvaške cerkvene občine so se izjavile za ločitev od madjarske cerkvene zveze. Nemške občine so izjavile, da so hrvaške, ter da žele hrvaško cerkev. Slovaki so mu nedostavno odgovorili s „živela Hrvatska!“ Tudi odlični cerkveni predstojniki odločno zahtevajo ločitev. Zahtevajo posebno organizacijo, posebnega škofa, hočejo posebno protestantsko cerkev. Temu gibanju da je kriva hrvaška vlada, ki je dala hrvaškim protestantom take obljube, kakoršnjih ne more konvent nikdar dati.

Na to je prečital beležnik odgovor konventov na izjavo hrvaške vlade. V odgovoru se pravi, da v Hrvaški ni protestantskega bogoslovja, da je stališče vlade nezakonito, in se opozarja vlada, da bodo, ako ostane pri svojem stališču, hrvaški protestantski svečeniki in učitelji izključeni iz vseh višjih cerkvenih služeb. Konvent je ta odgovor enoglasno vsprejel.

hrbtu zelenega griča Sleme (800 m). Kdo je neki nanosil te kamenite sklade, in kaj počiva pod to gomilo? Morda enakopravnost slovenskega rodu? Ej, potem mi je jasno, zakaj le-ta ne more na dan.

Za „gomilo“ je malo jezerce v globoki, lijasti dolini; pravo morsko oko. Le-sem hodijo mladiči po trdapolnem delu, da si spe-rejo prah s kože. Zvečer pa se pogosto iz-roča mehkim valčkom marsikatero deviško telo gorske, srnooke mladenke. Sredi jezerca je vrtnec, pravijo, a samo za one, ki se boje vode.

Na drugi strani „gomile“ je strašno, navpično brezno, pribežališče divjih golobov. Od tam do jame „divje žene“ je kake pol ure hoda.

Tudi v to jamo sem stopil. Vhod je nizek, po trebuhu treba plaziti vanj. Pride se nato v nekaj predvor, ki je razsvetljen od naravnega okna. V predvoru ležijo kosti, zajčje in kokošje, ki jih je obrala gotovo v tej jami skrita lisica. Iz preddvora pelje teman hodnik v nadaljne prostore, ki so baje precej razsežni. A nisem imel sreče s seboj, zato nisem prodrl dalje. Sedel sem v predvoru na skalnat parobek ter čakal na — „divjo ženo“. Dočakal je nisem. Nič ne škodi. Kasneje v življenju sem srečal mnogotero — hudo divjo ženo....

Drobne politične vesti.

Bolgarki minister Stančev odstopi. Iz Sofije poročajo, da bolgarski minister za unanje stvari Stančev namerava odstopiti čim se povrne iz Bukarešte. Stančev je zaupna oseba kneza Ferdinanda, a ne pripada nobeni politični stranki.

Rumena knjiga o Maroku, ki jo je obelodanil francoski minister za vnane stvari, obsega vse listine, ki se nanašajo na spor v Maroku in na odredbe, ki so ukrenjene za ohranjenje miru. Knjigo pričakuje diplomacija z velikim interesom.

Nova maloruska stranka. Maloruska lista „Dilo“ in „Haličanin“ poročata, da se snuje nova maloruska stranka. Lvovski metropolit grof Szeptycki si prizadeva, da se stranka čimprej osnuje. On želi v prvi vrsti, da pripravi malorusko svečenstvo k izstopu iz radikalne ukrajinske stranke in da pristopi novi stranki. Glavno glasilu ukrajinske stranke vidi v novi organizaciji nevarnost za malorusko narodno solidarnost.

Dnevne vesti.

Naš podlistek. Jutri pričemo velesnimivo črtico iz rusko-japonske vojne.

Še nekaj o slovenskih napisih v Trstu. — Prejeli smo: Blagopokojni Anton Počak je bil, kolikor je meni znano, prvi, ki si je upal postaviti slovenski napis nad svojo trgovino. Ni mi znano natančno, koliko časa je od one dobe, a menim, da je kakih 18 let. Gospod Fran Počak, sin pokojnega Antona, sedanjí solastnik hotela Balkan, bi storil dobro delo, ko bi temu slav. uredništvu odstopil spise, tikajoče se omenjenega slovenskega napisa, a uredništvo bi storilo prav, ko bi objavilo one tri odloke, s katerimi je magistrat grozil pok. Počaku. Kolikor se spominjam, ni bila tabla, ki se nahaja nad vratni (kjer je bila pred 18 leti) žganjarne v ul. Ghega, nikdor zganjena z mesta. Ko se ni bilo magistratu posrečilo odstraniti oni prvi slovenski napis, dasi je bil poslal tri grozeče odloke in dasi so tudi že prišli mestni redarji s težkimi, lestvami in vozom — je list „L'Indipendente“ zahteval, naj se tisto „nesnago“ (sconcio) siloma odstrani, ali pa naj se jo vsaj — „prebarva“!

Pokojni Ivan Ipavice, pok. Andrej Ličen, pok. Ivan Mramor in moja malenkost smo se zavzeli za stvar in smo, osobito prvo imenovani in jaz, stražili po noči cele tri mesece prvi slovenski napis v Trstu.

Bilo je še drugih, ki so nam pomagali: žal, da se ne spominjam njih imen. Po hudi zimi, v kateri smo stali po vojaško na straži, se nam je bilo posrečilo zalotiti lopove, ki so skušali sneti ono zgodovinsko tablo! Magistrat je pogorel, ker je vlad razveljavila njegove odloke, češ, da se on — magistrat — nima mešati v jezikovno vprašanje napisov, ker da ima edino trgovce pravico določati napise svoji trgovini. Trgovci najbolj ve, česa mu treba, da povspešuje trgovino in da more plačevati davke državi in — mestu!

Ako magistrat ni vspel pred skoraj četrstoletem proti slovenskim napisom, se mu posreči to tem manje danes! Naša narodna straža se je tekem 20 let tako pomnožila, da bi nasprotniki utegnili drago plačati kako eventualno nasilstvo!

Kako prebrisane glave sede na tržaškem magistratu, nam priča „ukaz“ dostavljen g. Gorenju! Zapovedujejo mu, da mora tekem treh dni odstraniti slovenske napise s svoje knjižarne in to na podlagi tozadevajočega dekreta — katerega pa g. Gorenjec — nikdar prejel ni!! Je li to zloba — ali neumnost? Lahko je eno — lahko tudi drugo. Pred leti je bila tiskarna Dolenc v ul. Carintia. Nad vhodom je bil, na pročelju hiše velik laški napis: „Tipografia Dolenc“, na vratih pa mali: „Tiskarna Dolenc“. Nekega dne so prinesli upravitelju tiskarne magistratni odlok, v katerem je stalo, da morajo v par dneh odstraniti napis, ki se nahaja — na pročelju hiše! In zdodilo se je: odstranili so — laški napis in magistrat je bil pošteno blamiran!

Iz tega razvidite, da so ta od strasti zaslepljena gospoda tu pa tam tudi — neumni!

Narodni stražar.

Fiasko socijalistov in koaliranih iredentovcev v Puli. Kakor je poročala naša včerajšnja brzojavka, shod, sklican od jugo-slovansko-laško-socijalistične-iredentovske koalicije proti narodni stranki in zlasti proti Narodni delavski organizaciji, je slavno nezakorel. Vladni zastopnik je sicer popolnoma pogazeno čakal 20 minut, predno je razpustil shod, a kar so tam delali govorniki koalirancev, je bila gola komedija. Ob petju in kričanju dvetretinske večine udeležencev shoda niso mogli slišati svojega lastnega glasu: torej so le gestikulirali in mahali vedno po zraku en papir, brčkone predlagano resolucijo proti Slovanom. Ista seveda ni mogla priti na glasovanje. Torej govorniki ni bilo slišati in resolucija ni bila sprejeta — to vse radi tega, ker so koaliranci tvorili le tretinsko manjšino udeležencev. — Če ni to blamaža, potem res ne vemo, kaj pomenja blamaža. Pa še po oni ameriški reklami koalirancev!

„Piccolo“ in „Lavoratore“ seveda lažeta kar le moreta. „Lavoratore“ ima na primer drzno čelo pisati, da je bil shod zaključen, ker se ni nihče priglasil k besedi! „Piccolo“ se kar veseli na ranjenih Hrvatih. Dvajsetletna kultura! „Lavoratore“ pa ima glede pulskih Hrvatov isto taktiko, kakor ireden-

tovski listi glede tržaških Slovencev. Tržaški Slovenci so Lahom a la Brocchi tuji, bogve iz kake dežele; „Lavoratore“ pa so pulski Hrvatje in Slovenci-Chnogorci!

„Lavoratore“, ki je imel znano polemiko s „Piccolom“ radi tržaških Slovencev, bi moral sedaj dosledno polemizirati s samim seboj. Ali pa so njegovi nazori vedno le lokalnega pomena po načelu „drugi kraj, druge šage“?

Najlepša pa je ta, da „Lavoratore“ pove onim, ki so slabi na duhu, da teh 2000 Čnogorčev je bila vseskozi pijana banda, podkupljena s pol litrom vina (Čnogorci ga pa res malo nesejo!) in hlebom kruha; imeli so tudi polno kamnov v žepih. Kako pa je to, da so bili le ranjeni Hrvatje, nad čemer se „Piccolo“ toliko veseli?

Da, priznajmo, koaliranci so imeli pač en uspeh, in sicer ta: Divjali so, lučali kamenje, napadali, kjer so imeli slučajno proti sebi malo gruč naših. To je namreč metoda preslavnega pulskega moba, med katerim se nahajajo pravi mojstri v lučanju kamnov. Kdor je živel kaj v Puli, pozna te sinove kulture!

Jugoslovanskim socijalistom pa častitamo na lepi kompaniji.

Imenovanje. Finančni minister je imenoval sodnega adjunkta dra Gustava Marchia adjunktom finančne prokurature pri c. kr. finančni prokuraturi v Trstu.

Vbogi Piccolo! Prav v živo ga je zadela sobotna „Edinost“, ko je jasno povedala, kako antikulturna, nemoralna in brutalna je naloga „Legge Nazionale“. Včerajšnji „Piccolo“ skuša kar v posebnem članku oprati Lego in mej jadikovanjem in psovanjem hoče dokazati, da „Edinost“ — nima prav! Jako značilno, pravi signum temporis: „Piccolo“ smatra potrebnim braniti delovanje „Legge“ pred svojimi čitatelji in mora posebej opravičevati ustanovljenje treh novih šol v Istri. A ker revež ne ve, kako bi dokazal potrebo teh šol, se sklicuje na — ljudsko štetje, češ, to je uradno, vladno, torej nepristransko, nesumljivo! Hahaha...! Istrske statistike zanesljive?! E se non ridi, di che suoli? V nas ve že vsak politični vrabec, da je pač ni debeleže neresnice, nego je tisto ljudsko štetje na podlagi — občevalnega jezika. A kaj šele ono, izvršeno po istrskih avtonomnih organih!! To se sploh ne da kvalificirati, posebno ne v občinah a la Mali Lošinj, Oprtalj, Motovun, kjer komaj komaj uzdržejo še umetnim načinom italijanskega gospodstva! Kaj jih ni dovolj razočarala ta dvetretjinska italijanska večina ljudskega štetja — na papirju, ko je 14. maja 1907 glasovala z dvemi tretjinami za — slovenske kandidate?! Še se mislijo blamirati, samo da bi nas izzivali. Pa pišite gospoda, kar vam drago, in računajte, koliko odstotkov vbodih nevednežev smete voditi tu ali tam še za nos. Kdor ni slep ali gluhi in je bil kdaj v Kučebregu, ali v Čunskih ali v Brkaču, ta ve povedati, da tam ni družega prebivalstva niti 1 ali 2%, ne, ki niso slovenske krvi in jezika, tudi če teh naštetih 80 ali 70 ali 50 odstotkov, ali makar tudi 100 odstotkov lomi z vami nekaj laščine! Doma govore vsi edinoma le svoj materinski jezik hrvaški, oziroma slovenski!

Čujte raje te-le zanesljive številke: v Zrenju, kjer je volil tudi Kučebreg, je dobil na ožjih volitvah Leginja 300 glasov več nego Bartoli Tam torej ne opravite več mnogo, najmanj pa rešite kakega Italijana, ker jih — ni! Za Čunske smete natvezati svojim čitateljem, da morate braniti italijanske otroke pred hrvaško učiteljico! Mi vam tega ne verjamemo, ker so šolske oblasti v italijanskih rokah v onih krajih in bi iste gotovo, ako je potrebno, storile vse v varstvo italijanskih otrok. A za Berkač se moramo uprav smejeti: to je trdna postojanka, pod Motovunom, ki se je junakšo postavila ob minulih volitvah proti Italijanom, je sedaj ustanovila celo svojo Ciril-Metodijevo podružnico, ter je imela predvčerajšnjim svoj prvi občni zbor in dobi v kratkem tudi svojo družbino šolo. Kjer vspeva že zlahtno cvetje, tam je tudi poskrbljeno, da se ne zakoti Legin plevel!

Le ne prihajajte s takimi neverjetnostmi, da je vsako Legino šolo ljudstvo samo zahtevalo. Vemo dobro, kako se fabricirajo take prošnje. Zadostuje par pristašev Lahov, da nagovore najbolj neuke reveže, ki ne slutijo, kako se da šole zlorabljati in tako najdejo povsod 20 in več podpisov pod prošnjo za kako šolo. Prošnjo pa naslovljajo še le v zadnji hip na Lego. Ako ni druge šole blizu, pošiljajo seveda vsi v tako novo šolo svojo deco, dokler ne dobé boljše.

Pa kako nedolžno povprašuje „Piccolo“, češ, zakaj naj ne bi vsprejemali tudi kakega otroka slovanskega rodu, ako želi v Legino šolo?! Da, ako „Piccolo“ že ne pojmi ne-moralnosti duševnega ropa, moramo ga pa spominjati tudi na dejstvo, da se otrok v tu-jem jeziku sploh ne nauči ničesar, ter da je bolje zanj, da pase krave in ovce, nego se navadi lenobo pasti!

Torej ne, ker nismo jagnjeta, kakor bi si „Piccolo“ želel, niti volkovi ne, kakor nas slika, ampak ker hočemo imeti svojo kulturo, nočemo kozla za vrtnarja. Sapienti sat!

Gonja proti naši „Narodni delavski organizaciji“. Prejeli smo:

Sovražniki našega narodnega delavca se zaganjajo s strupeno jezo v našo „Narodno delavsko organizacijo“! „Socijalisti“ kar tekmujejo, kedo in kako bi več mogel črniti obrekovati naše novo narodno ognjišče. No-

bena, pa bila še tako neumna laž jim ni preostudna, ako le upajo, da ž njo dosežejo kak, pa tudi najmanjši vspeh proti nam oziroma proti naši organizaciji! V sleherni tovarni, kakor tudi na železnicah in drugih večjih podjetjih imajo socijalni demokratje svoje apostole v osebah kakega delovodje, uradnika ali pa navadnega delavca. Ti „svobodomiseln“ in nad vse „liberalni“ ljudje nimajo drugega posla, nego, da groze onim našim delavcem, ki so vpisani v „N. D. O.“! Mi imamo točno zabeleženih že več takih — absolutistov in jih, ako ne odnehajo od gonje proti naši organizaciji, objavimo, da jih bodo poznali vsi naši delavci. Tem posledujim pa svetujemo, naj se ne dajo strašiti od nikogar! Čim so izvršili dolžnost, ki jim jo nalaga služba, so svobodni in nikdo jim ne more škodovati. Vse grožnje in osebe, ki so jim eventualno grozile, naj prijavijo odboru naše „Narodne delavske organizacije“, in ta bo gotovo skrbel, da se modernim teroristom pristržejo peroti. Terorizem ni v našem programu in se ga bomo posluževali le v skrajni sili, toda — vsaka sila do vremena!

Mi smo že sili takega terorističnega besenja in čas je tu, ko bomo morali misliti na to, da začnemo izbijati klin s klinom! V ta skrajni korak smo — kakor rečeno — siljeni po nezalisanem nastopanju teroristov.

Vi pa, narodni delavci: srca kvišku! Mi narodni trpini se ne smemo vstrašiti nobene grožnje, nikakega terorizma in poslušati ne smemo nobene, pa bilo še tako debeležlazi, ki nam jo natvezuje ta ali oni naš sovražnik. Ker smo prepričani, da je naš nastop koristen za naše delavsko vprašanje in za narodnost našo, moramo našo organizacijo braniti proti vsakomur in povsodi. V sili smemo tudi posnemati naše narodne odpadnike, a to le v skrajni sili...!

Pod nobeno ceno pa ne smemo dopuščati, da bi kjer si bodi trpela naša narodna organizacija, kakor ne smemo dopuščati, da bi kedo grdil in obrekoval našo narodnost. Kdor je proti nam, je sovražnik naše narodnosti in slovenskega delavstva. Ako je pa dotičnik slovanskega naroda sin, a vkljub temu nastopa proti nam — svojim bratom, potem je tak človek odpadnik!

Boj, ki ga nam napovedujejo naši sovragi — žal da niso to le socijalni demokratje — ta boj mi vsprejemamo in ga hočemo tudi izvojevati z vso odločnostjo. Prosimo pa slehernega, ki se čuti Slovana in ki nosi v prsih narodno srce, da nam je v pomoč ssteru, da se vpiše v našo „Organizacijo“!

S tem pokaže, da mu je ležeče na tem, da naš delavec ostane tudi v naprej naš narodni sobojevnik in ne odpadnik! Ako smo narodni, moremo istotako koristiti delavski stvari, kakor jej — glasom njih lastnih trditelj — koristijo mednarodni teroristi. Ob delavskih vprašanjih smo lahko složni in to hočemo biti, nočemo pa radi tega odpadati od svojega naroda!

Tudi nočemo podpirati tistih „internacionalnih“ slepcev, ki v svojem internacionalizmu delajo na to, da se nas domačine od-ri-va od dela ter da se na ta izpraznjena mesta postavljajo bratci iz kraljevstva! Mi bi ne imeli nič tudi proti importaciji regnicolov, ko bi tu preostajalo dela in bi ga domačini ne mogli opravljati. Ker pa tega ni, in ker se z urivanjem tujcev izpodkopuje obstanek domačinov, moramo delati na to, da prvi domačin dobiva kruha in še le, ako bi ne bilo domačih delavskih moči dovolj, da se vsprejemajo tudi tuji na delo.

Živela „Narodna delavska organizacija!“ Živel naš domači delavec!

Organiziranec.

„Narodna delavska organizacija“ nam javlja: Z ozirom na prvo društveno predavanje, ki bo prihodnji četrtek, in katerega se bo gotovo udeležil velik del našega narodnega delavstva, prenese se shod usluž-bencev pri državni železnici, ki se je imel vršiti v četrtek na danes osem dni. Vsi uslužbenci državne železnice naj se na mesto shoda udeležijo društvenega predavanja.

„Narodna delavska organizacija“ naznanja svojim članom, da prihodnji četrtek, dne 31. t. m. pričnejo društvena predavanja. V četrtek bo predaval predsednik N. D. O. dr. Josip Mandič o enem od najvažnejših vprašanj modernega delavskega razvoja, o **zavarovanju delavcev**, z posebnim ozirom na zakon, ki se pripravlja na Dunaju. Mislimo, da reklame ne treba, gornje vrstice so največja reklama! Pristop imajo vsi organizirani delavci in to brezplačno.

„Narodna delavska organizacija“ naznanja, da bo danes 29. t. m. ob 7. in pol uri zvečer v društvenih prostorih, via Levatoio št. 1. I. nad. zaupni sestanek usluž-bencev juž. železnice. Ker je imenovan sestanek velike važnosti, so vsi člani gori navedene stroke naprošeni, da se polnoštevilno udeležijo. Vstop je dovoljen samo članom.

Narodna delavska organizacija priredi prihodnji teden sledeče shode: v petek (praznik) ob 4. uri popoldne 1. nov. v Sv. Križu, v soboto (praznik) dne 2. nov. ob 4. uri popoldne, pri Sv. Ivanu-Ferdinandi in v nedeljo 3. nov. ob 4. uri popoldne v Škledju. Podrobnosti prinesemo jutri.

Poboljški trgovskim pomočnikom.

Na večeršnjem shodu v gledališču Rossetti, na katerem se je imelo napovedati štrajk trgovskih pomočnikov za slučaj, da bi trgovci ne dovolili zahtevanih poboljškov, je naznanil g. Perez, da je prišlo do sporazuma med pooblaščenimi delegati pomočnikov in trgovcev.

Bistvene točke sporazuma so sledeče: Po enoletnem službovanju imajo vsi uslužbenci štacun pravico do letnega desetdnevnega dopusta; izvenurno delo mora biti plačano v razmerju dnevnine, računaje po urah; najnižji rok za odpoved mora znašati mesec dni; personal bo imel dve uri prosti za obed; zapirale se bodo vse štacune ob 7 1/2 zvečer razun sobote, kadar smejo biti odprte k večemu še eno uro. Sporazum velja za tri leta.

Na shod je prišel tudi poslanec Pagnini, ki je častital pomočnikom k zmagi, dočim so mazinanci izrazili, da ne sprejmejo dovoljenih koncesij. Nastal je zato precejšen kraval med obema strankama.

Zgorajšnji sporazum stopi v veljavo dne 4. novembra t. l.

Potres. Na tukajšnjem c. kr. pomorskem observatoriju so v nedeljo zjutraj potresni aparati zabeležili potres oddaljen okoli 3000 km. Tresenje je pričelo ob 6. uri 25' 25" zjutraj, končalo pa ob 8. uri 3' 57".

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Roparski napad. Anton Štor, stanujoči v Škorklji št. 402, je bil šel včeraj se svojo soprogo in dvema drugima ženskama — katerih ena je lastnica neke ljudske kuhinje v ulici del Belvedere, Marija Butkovič — na pokopališče. Ob 8. uri zvečer so bili na povratku na trgu della Barriera vecchia, in tu je neki neznan lopov skušal Antonu Štoru vkrasti zlato verigo. Ker se mu je pa ta vbrnil, je pa lopov vrgel na tla Marijo Butkovič in jej nasilnim načinom vzel iz žepa 5 kronski srebrnjak, ji snel s prstov dva prstana in ji vzel dežnik ter potem pobegnil po ulici dell' Istituto. Eden prstanov je vreden 42, a drugi 24 kron. Marija Butkovič in Anton Štor sta prijavila dogodek policiji.

Radi motenja nočnega miru s petjem, kričanjem in razgranjem je bilo predsi- močnjim aretovanih 35 njih. Bila je pač ne- delja!

Aretovan je bil predvčeršnjim popo- ludne 21-letni Josip W., glumač v neki baraki (variete-gledališče), in sicer na zahtevo gospe Josipine Tedeschi, ker je skušal prisiliti njeno 9-letno hčer.

Izjalovljen poskus. Mihael Gombač, stanujoči v Rocolu št. 660, se ga je bil pred- sinočnjim nalezl. Ni mogel dospeti do doma. Legel je v ulici Ugo Foscolo in tam zaspal. Prišla sta mimo njega 21-letni Josip M., stanujoči v ulici dell' Istituto, in 15-letni Marko V., stanujoči v ulici Media. Videča spečega Gombača, sta se mu približala in mu začela preiskovati žepa, v svrhu, da bi ga okradla. V tem je pa prišel redar in ju za- sečil ter aretoval oba. Na policiji so Marka izpustili, a Josipa pridržali v zaporu.

Bojevit vojak je prostak 97 pehotnega polka Fran Fabian. Predsinočnjim je bil skupaj z nekim civilistom. Okoli pol 8. ure sta hotela v kavarno Milano. Ker sta pa bila pijana jima je natakari iste kavarne Just Bonazza zabranil vstop, a ona dva sta se začela z njim prepirati. Imenovanemu so se pridružili še trije natakari iste kavarne, na kar je Fabian potegnil bajonet iz nožnic in jim z istim grozil. Na to so pa prihiteli nekateri drugi, miroljubnejši vojniki in pa en redar ter so Fabiana razorožili in aretovali, dočim je civilist pobegnil.

Nezanesljiv hlevar. — 20-letni hlevar Alojzij R., v službi v nekem hlevu v ulici del Lazzaletto vecchio, je bil aretovan pred- sinočnjim ob 7. uri na zahtevo kočijaža Antona Mion, ki stanuje v isti hiši nad hle- vom. Hlevar je namreč zlezl skozi okno v kočijažovo stanovanje in mu tam vkradel list- nico iz žepa nekega jopiča. V listnici je bilo 20 K denarja. Pozneje je kočijaž našel svojo listnico pod senom v hlevu.

Koledar in vreme. Danes: Renobij, mučenec; Grodinar: Vojsava. — Jutri: Klaudiv, mučenec; Slavovit: Vladika. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 19.5° Celsius. — Vreme včeraj: deževno.

Društvene vesti in zabave.

Čitalnica pri sv. Jakobu vabi gg. odbornike k važni seji, ki se bo vršila danes v torek v društvenih prostorih.

Odborniki Dramatičnega društva so vabljani, da se polnoštevilno vdeležijo nocojsnje seje ob 7. in pol v društveni sobi.

Tamburaški odsek „Koia“ naznanja, da se od dne 25. t. m. naprej, vsaki ponedeljek in petek obdržava poduk v teoriji. Kdor se želi izobraziti v muziki, naj se priklasi pisмено ali ustmeno najkasneje do 1. novembra t. l. Ulica S. Francesco št. 2. nadst. I.

Darovi.

V počestčenje spomina pok. dr. Simona Pertota je darovala gospa Ana Pertot iz Ro- jana 20 K kakor ustanovnica za rojansko podružnico sv. Cirila in Metodija, 2 K za Rožnično istotam in 8 K za „Dijaško pod- porno društvo“. Denar brani upravnistvo.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti je nabrala gospica La- vrentič Zora v veseli družbi v gvetilni „Ro- janskega konsumnega društva“ 3 K 28 stot.

Vesti iz Goriške.

Iz Sežane. Pogostoma čitamo v „Edi- nosti“ o raznih neumestnih laških in nem- ških napisih in oglasih na postaji južne že- leznice v Sežani. Proti temu, slovenskemu ljudstvu na Krasu neumljivemu postopanju uprave južne železnice in izlasti proti spake- dranemu imenu na postaji „Sessana“ se je protestiralo že na vse možne načine. Občinsko županstvo, starešinstvo v Sežani samo in v zvezi z drugimi občinami je ponovno prosilo upravo južne železnice, naj se vendar en- krat ugoti upravičenim zahtevam. V starem parlamentu se je celo interpeliralo v stvari. A žalibog, vse te prošnje in zahteve, vse notice in razne objave v Vašem listu niso ganile te železniške uprave. Ta je gluha in nepristopna v tej stvari.

Gospode državne poslance opozarjamo na to v novič, proš jih, da napravijo pri- merne korake, saj vendar ni Sežana v Italiji, pa tudi ne v Nemčiji.

V Sežano dohajajo, kar je nekaj let sem, na c. kr. okrajni sod izključno sodni adjunkti Italijani, ki so sicer več ali manje slovenskega jezika zmožni, a nikoli ne toliko, da bi poznali temeljito slovenski jezik in njega duh. Kolikokrat se uprav vsled neznanja jezika dogajajo gorostasne krivice raznim strankam!!

Narod na Krasu se je tega naveličal in slovesno protestuje, kakor je že storila občina sežanska, da bi se ravno sedaj imenoval kak Italijan, čeprav več slovenščine, sodnim adjunktom v Sežani.

Sliši se celo da misli sodna uprava ime- novati sovražnika Slovencev, Italijana Vincija iz Gorice. Ta je tisti, ki je zložil Slovincem sramotočo pesem „Marameo“ in katerega se tudi Podgrajčani branijo.

Slovenske občine sodnega okraja sežan- skega! Vzdravite se in protestujte pravo- časno! Gospodom državnim poslancem pola- gamo tudi to da sree!

Goriška slovenska mladina se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je plesni venček dne 19. t. m. v „Centralu“ tako krasno vspel, tako gg. plesalkam, kakor tudi gg. plesalcem in dru- gim gospodom, ki so nas počastili s svojo prisotnostjo. Posebej se še zahvaljuje sl. „Centralni posojilnici“, ki je pospešila uredi- tev prostorov, in gospodoma Breščaku in Medvedu, ki sta nam dala zrcala na razpo- lago. Slednjič izrekamo zahvalo tudi vsem gospodom, ki so preplačali vstopnino in sicer gg. Zajc 10 K, dr. Dermastja 3.50 K, Čer- netič 7 K, Breščak 3 K, Rud. Drufovka 3 K, prof. Novak 2.10 K, po 2 K Rusjan, Cigoj, N. N., Duša, Alb. Jeretič, Boštjančič, Scher- zer, Al. Drufovka, Pečenko, Jakil, prof. Omersa, Ar. Kutin, P. Gruden, Rosina, N. N. N. N., g. svet. Plohl je poslal 1.50 K mesto vstopnine. — V trdnem upanju, da nam naše sl. občinstvo tudi nadalje obrani svojo naklo- njenost beleživa odl. spoštovanjem

Mirko Koršič. Fran Cigoj.

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji Od 1. sept. do 23. okt. 1907. je prišlo v Opatijo 5559 oseb. Od 17. do 23. okt. 1907 je na novo došlo 368 oseb. Dne 23. oktobra 1907 je bilo navzočih 1535 tujcev.

Vesti iz Kranjske.**Oklic!**

Podpisani pripravljajni odbor hotelske družbe „Triglav“ obrača se z novim oklicem še enkrat na častito občinstvo, da omogoči s podpisovanjem deležev ustanovitve hotelske družbe „Triglav“ ki se doslej radi premajhne udeležbe ni še mogla ustanoviti.

Kakor znano je v Bohinjski Bistrici pri- pravljajni odbor kupil krasna poslopja, v katerih se je hotelski obrat že izvrševal. Tudi ob Bohinjskem jezeru so že kupljena zem- ljišča; vse to za jako nizko ceno; in da bo imel vsak natančno sliko o finančnem po- ložaju, priobčujemo koliko so stali kupljeni objekti in zemljišča.

I. Dvoje dvonastopnih vil z gospodar- skimi poslopi in lepim parkom (bivše Ceco- nijevo posestvo) je stalo 78.000 K.

II. Bivši hotel železniškega ministerstva z gospodarskimi poslopi je stal 15.000 kron.

III. Zemljišča ob Bohinjskem jezeru, tako na spodnjem kakor na zgornjem koncu v obsegu okrog 35.000 kvadr. m. so stala 37.430 K 39 st. Prenosna pristojbina, posre- dovanje, notarske in zemljemarske za vse skupaj pa 7489 K 39 st. torej iznaša naš nakup s stroški in pristojbinami 137.919 K 49 st.

Strokovnjak in sodno zapriseženi cenilec je pa cenil posestvo pod I. 130.000 K in posestvo pod II. 70.000 K. torej 200.000 K proti čisti kupnini 93.000 K.

Kar na svežu govori in poje

je izkusilo, da so pristne FAY-ove rudninske pas- tilje za orega, ki dosti govori ali poje, za parla- mentarca, duhovnika, učitelja igralca in pevca neobhodno potrebne. Ako se rabi enakomerno FAY-ove pastilje, je izključena vsaka hrupavost in slabost razpoloženje, in naj ima nastati iz kakor- snega si bodi vzroka. Klor ni še poskusil, naj poskusi v lastnem interesu. FAY-ove pristne rud- ninske pastilje dobivajo se v vsaki lekarni, miro- dnicah in prodajalnicah mineralnih vod ter stane skatljica K 1.25.

Glavna zaloga F. MELL - Trst

Trgovina s pohištvom Peter Jeraj Trgovina s pohištvom
ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine
Pohištvo od navadne do najfineje vrste
in po jako nizkih cenah.

ZAHVALA.

Za mnogovrstne dokaze iskrenega so- čutja povodom smrti naše nepozabne so- proge oziroma matere

Frančiške Cink

rojene BATAGEL

izrekamo vsem najsrčnejšo zahvalo, posebno pa vsem sorodnikom, prijateljem in znan- cem, ki so premilo pokojnico spremili k večnemu počitku ter s tem pripomogli, da se je pogreb izvršil na tako dostojen način.

TRST, dne 28. oktobra 1907.

Žalujoča rodbina CINK.

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne
bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

ZDRAVNIK

Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni
na dihalnih (grlo in nos)

ordinira na svojem stanovanju

ulica Giulia št. 3
od 11. 1/2 do 1. 1/2 TELEFON 1268

Agencija za najeme : : :
: : : kupovanje in prodajo
hiš dvorcev in zemljišč

Trst, Korzo št. 47. I. nadst.

Telefon 14-73

Pekarna in sladčičarna Vinko Skerk

TRST, ulica Acquedotto št. 15 s podružnico v ulici Miramar 9.

Prodaja kruh vsake vrste **svež trikrat na dan.** Postrežba na dom. Specijaliteta kruha zdravega ter pripicevcev iz Karlovič Varij. Bogata izbira sladšic crema à la glace, milan- skega kruha, hlebov, dezertnih biškotinov, najfinejših fav, napravljanih z mandeljni, fondants, in vsakovrstnih sladkarij

Najfinejša vina in likerji ter piyo v buteljkah.

BONIVENT & Comp.

Artistično - kromolito-
grafični zavod I. reda.

TRST, ulica Tiziano Vecellio št. 4. — Tel. 19-97

Sprejema vsakovrstna trgovinska dela reklamne lepake, naslove, na-
pisne listke itd. in jamči za perfektno in lepo izvršitev.

— Poseduje stroj povsem nov, in najnovejšega zistema. —

Patntiran divan-postelja MACHNICH

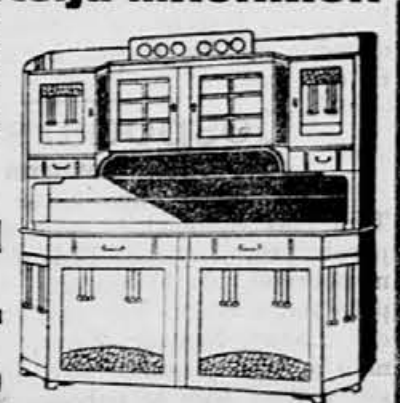
Okasi radi svoje krasne elegauce vsaki prostor in se spremeni v hipu s samim premakljanjem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami.

Prospekti zastoj. - Eventuelno
na mesečne obroke.

Skladišče najfinejšega in solidnega pohištva
v modernem slogu. — Popolne sobe.

Lastna delavnica za vsakovrstno tapecirarsko in
olepševalno delo.

ANTON MACHNICH, TRST, ul. S. Giovanni 10

Gianoni Giovanni

komisijonar in zastopnik
ul. PROCURERIA, 2.

Izključno zastopnik z zalogo na debelo in drobno

Graetzin - Licht D. R. P. 126-135 (Mannesman)

Beležarna luč, takozvani električni plin, 100 sveč svetlobe, prihrani se 40% na plinu, prihrani se mrežice in cilindri. — Prodaja mrežice, tulipanov, cilindrov in drugih potrebščin po tovarniških cenah. Aparati z mrežico za petrolejne svetiljke 80 sveč svetlobe. V 15 urah porabi 1 liter petro-
leja. Zaloga papirja, apaniranega stekla in umetnega publjaja, macole iz jekla za kamenoseke.

HOTEL BALKAN78 sob, elektr. razsvetljava, klt. kopeli
Cene zmerno. Počrni & Rigi**HOTEL BALKAN**

Nakupljena posestva so se potrebno adaptirala za hotel z restavracijo in za letoviška stanovanja in so vsa adaptacijska dela z uredbo parka, instalacijo, razsvetlavo, vodo- voda in hišnega telegrafa stala 28.380 K 82 st. Popolna oprema vseh poslopij s pohištrom, perilom, gostilniškim in kavarniškimi inventarjem in petih kuhinj je stala 44077 K 43 st. Račun reklame, pisarne, agitacije in uprava hotela ter davki in zavarovalnina znaša pa 6126 K 58 st., torej vsa potrebščina skupaj 216.504 K 32 st. pri čemer niso vštete obresti za glavnico, s katero se je vse to pokrilo.

Iz načrta pravil za hotelsko družbo „Triglav“ navajamo najvažnejše točke:

Namen družbe je v prvi vrsti v Bohinju graditi hotele in kopeli, skrbeti za prometna sredstva in za druge tujski promet pospešujoče naprave. Ima pa pravico svoje delovanje razširiti tudi na druge slovenske pokrajine. Osnovna glavnica sestoji iz od posameznih družabnikov polno vplačanih deležev v skupnem znesku 300.000 K. Deleži znašajo 500, 1000, 2000, 3000, 5000, 10.000, in 25 tisoč kron. Za vsakih vplačanih 500 kron se ima en glas!

Da se torej ustanovi družba, ki bi vse to prevzela, je potrebno, da je podpisanih za 250.000 K do 300.000 K deležev, ker se mora imeti nekaj obratne glavnice. Iz povedanega je razvidno, da se je vse prav ceno nakupilo in da se podjetje vspriču velikanskega naloga tujcev v Bohinju tudi v kupčijem oziru dobro obnese in da se bo obrestovalo.

Vsak družabnik jamči za svoj delež in vsaka naknadna plačila so izključena. Pripravljalni odbor po ureditvi levega podjetja še enkrat vabi vse rodoljube k pristopu in sicer določuje zadnji rok — 15. decembra t. l., do katerega časa je prijaviti in tudi vplačati naznanjeni delež. Ako se pokaže, da podpisana vsota ne zadostuje za ustanovitev družbe, tedaj ne bo kazalo drugega, nego krasno osnovano in udobno podjetje prodati, in kaj lahko se zgodi, da pride v tuje roke. Tedaj tudi ne bo pomagalo pritoževanje, da se tujec bogati na naši zemlji, da izkorišča bogate vire tujkega prometa tu, v naši gorenski Švici, kajti krivi bomo sami, ker smo premalo podjetni. Prosimo torej v prvi vrsti one denarne zavode, ki še niso pristopili, da pristopijo z večjimi zneski, kakor že pristopivše, da zvišajo svoje zneske. Dalje opozarjamo tudi posamezne, da omogočijo ustanovitev družbe z veliko udeležbo. Na ceni podlagi osnovano podjetje in obilen obisk tujcev že letos (čez 500 iz vseh evropskih držav), ko se je z reklamo šele sredi sezone pričelo, jamči vsem udeležnikom, da je pričakovati tudi dobro obrestovanje naložene glavnice. Pokazimo vsi malo več podjetnosti in rodoljubja in začetek bo storjen, da si počasi zagotovimo vse pridobitne vire tujkega prometa na svoji zemlji.

V Ljubljani, 16. oktobra 1907.
Za pripravljalni odbor hotelske družbe Triglav:

Ivan Hribar.

Dr. V. Gregorič.

Vesti iz Stajerske.

„Narodna stranka“ na Spodnjem Štajerskem bo imela svoj glavni zbor dne 3. novembra v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju. Zborovanje se bo vršilo od 11. ure popoldne do 2. ure popoldne in potem od 3. ure dalje.

Vesti iz Koroške.

Iz Malnice 25./10.: Dne 24. t. m. se je vršila pred deželnim sodiščem v Celovcu razprava proti Antonu Funkelnu, ki je bil aretovan dne 25. septembra ker je noči v med 24. in 25. metal kamenje v okno barake Fedrici in da se je zoperstavljal orožnikom. Obtoženec je tajil, a ni mu pomagalo, kajti krivda njegova je bila dokazana in sodišče ga je obsodilo v 4 mesece težke ječe poostrene s trdim ležiščem vsakih 14 dni.

Tukaj, na zgornjem Koroškem imamo sedaj jako lepo vreme. Upamo, da bo morda zima ugodnejša, nego je bilo poletje, ko je vedno deževalo.

Dne 23. po noči po policijski uri je v vasi Stapic motila nočni mir večja družba Slovencev. Iskreno bi želeli, da se ne bi dogodilo več kaj takega, ker tako početje nam ne dela časti.

Gospodarstvo.**Slovenska tovarna mila.**

Milo je potrebno kakor vsakdanji kruh. Tudi vsak Slovenec ga rabi in ob letu in dan porabi precej mnogo. Toda doslej se še nikdo ni pobrigal, da bi poskrbel izdelovanje tega potrebnega blaga. Vse milo kupujemo od tujcev, Lahov, Nemcev, Židov. — Izdelovanje mila je jako preprosta reč. In vendar se doslej ni lotil tega še nobeden Slovenec. Hofmann v Gradcu in Schicht gori na Češkem sta nabrala veliko tisočakov po Slovenskem. Poleg njiju žanjejo razne laške in nemške tovarne.

Vse kaže, da se take tovarne izobno izplačujejo. Tujci so bogataši, zakaj bi ne poskušal uspevati kak Slovenec?!

Goriška tovarna mila je vseskozi narodno, domače podjetje, zato je dolžnost vsakega Slovenca, da kupuje in rabi to milo.

Nikar pa misliti, da hočemo tu apelovati le na geslo „Svoji k svojim!“ — Ne, le to hočemo, da vsakdo to milo poskusi, — in prepriča se, da je povsem dober domači izdelek. Naj nikdo ne misli, da morda Schicht dela čudeže s svojim „jelenčkom“, mož je razumel reklamo, milo je pa isto kakor mnogih drugih tovarov. — Loj, olje, maščobe, kolofoinija, soda in vse, kar se še rabi, je povsod enako; kakoršne sirovine gredo v kotel, taki izdelki prihajajo iz njega: enako v Trstu, Gradcu, na Češkem, kakor v Gorici.

Zato ne dajte nič na bobnečo reklamo v tem oziru, marveč le brez skrbi poskusite naše domače milo, ki je izobno in po konkurenčnih cenah. — Kdor ga poskusi, bo zadovoljen.

Tovarna izdeluje vsa običajna mila za navadno rabo. Kmetu pa bo izdelovala tudi 6 vrst dišečega in toaletnega mila.

Ako bodo rojaki podpirali to domače podjetje, bo brez dvoma izobno uspevalo. Potem se marsikak rojak ojunaci in ustanovi kako drugo tovarno, n. pr. za figovo kavo, užigalice itd.

Književnost in umetnost.

„Delavsko bralno društvo v Idriji“ izda v kratkem idrijske narodne pesmi, ki jih je za moški in mešan zbor harmoniziral Zorko Prelovec. Opozarjamo vse prijatelje narodne pesmi, osobito pevske zbere na deželi, da se takoj naročijo na zbirko. Oglase sprejema „Del. bral. društvo v Idriji“.

Razne vesti.

Prebivalstvo Macedonije. — Neki francoski list je nedavno sestavljal statistiko Macedonije po podatkih, ki so jih dali Hilmi paši Gočev (Bolgari), Gončević (Srb), Nikolades (Grki) in Estrajh (Nemci). Macedonijo tvorijo trije vilajeti: skopeljski, solunski in monastirski. V teh treh vilajetih je skupno 2.470.000 prebivalcev; med temi je 720.000 Bolgarov, 670.000 mohamedancev (Turkov in Albancev); 510.000 Srbov; 350.000 Grkov; 70.000 Kucovlahov; 120.000 raznih drugih.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjše pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta plačeno naroči kat. „MALI OGLAS“ plača denar vnaprej, ker drugače ne bo njegov oglaševanje ni osebna poznanost Upravi lista. Tarifa je natisnjena na delu „MALI OGLASOV“ in vsebuje tako proračun, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besede. Oglase treba nasloviti na „INSERATNI ODDDELEK“ „Edinosti“. Na vprašanja putem pism bo dajal „INSERATNI ODDDELEK“ informacije edino re, če bo pismu priložena znanica za odgovor.

Ferdinando Ferlettig

likar in dekorater. Slika sobe, grbe, vsakovrstna lakiranja in tapetirska dela s papirjem TRST, ulica Chiozza 4.

Kmetovalcem

se ujudno priporočam za odjemanje svojih za spoznanih orolov in drugih potrebščin. ZIVIC i di Trst, ulica Commerciale 2. 1366

Sadjerejci! — Sadno drevje

sadite v jeseni, ne spomlad. Mnogo tisoč cepljenih jablan, hrsk in češenj po nizki ceni prodaja sadjarsko društvo v Rihembergu. 1367

Ugodna prilika.

Proda se 6 šivalnih strojev, elegantnih z lahkim tekotom, šivanje precizno, uporabljivi za vsako delo. gld. 32. — Kupljeni so bili na dražbi. Trst, ulica S. Caterina 9, dveršče, skladišče 1 a. 1347

VERA

je najboljša tinktura za lase. V

isti ni nikakih škodljivih stvari.

Dobi se plavalaso, kostanjevo, črnkasto, črno barvo.

Steklenica 3.— K v odlikovani lekarni PRENDINI

Pošiljavo po poštne povzetju.

ZALOGA POHIŠTVA TOVARN**MIZARSKÉ ZADRUGE**

v GORICI-SOLKAN

TRST VIA DEI RETTORII (ROSARIO)

PODRUŽNICE: SPLJET, REKA

PALAČA MARENZI

TELEFON 11631

Skladišče GASPARINI, Corso štev. 34 prodaja

65 kr. predpasniki	175 kr. spodnje hlače za moške
80 „ ženske srajce	150 „ srajce iz zefirja barvane
130 „ hlače	180 „ iz surove žide za moške
160 „ ženska spodnja krila	170 „ rjuha z robom za eno osebo
40 „ ena peča čipk	130 „ beli prti z robom.

Vse po tovarniških cenah

Zaloga piva

Protivin razprodaja na debelo tudi pristna vipavska vina in briska. Sladka ribola. Za gostilničarje cene po dogovoru. Ulica Gaetano Donizetti št. 3, nasproti centrale mlekarne Trifolium. 1383

V najem se odda

lepa svetla soba z duajsko ali vegetarijansko kuhinjo. Via Fabbri št. 1, III. n. 1382

A. Millovatz

mekanična delavnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna

kovaška in mehaniška dela

kakor tudi nikelovanja.

BAR VARNICA

pralnica in čistilnica oblek na suho

CENE ZMERNE. Ulica Farneto 11. A. Bosgan

Podpisani sem v ulici Laz zaretto vsehlo štov 19

na voglu ulice San Giorgio) otvoril

ZALOGO VINA

na domače rabo, pridelke iz svojih vinogradov v Bolu (otok Brač) in ga prodajam v sodčkih in steklenicah. Za sam kraj Vana zagotavljam, da je kakovost najboljša. Da samorec cenjenim odjemalcem jamčim za pristno vino, sem sklenil, da ga dobivam v originalnih sodčkih naravnost iz svojih kleti v Bolu in da ga tako raspošiljam tudi na stanovanja.

Za krčmarje in gostilničarje primerne cene.

Vadi, da me počastite s Vašo naročbo beležim se naj-
zaneja

IVAN CVITANIČ.

Zaloga vina in piva

v buteljnikah iz zagrebške in puntigamske tovarne s prodajo na drobno za družine edino-le pri **S. KERZEJ Trst** ulica Cereria štev. 6.

Angelo Lizza

slikar, dekorater, slika izveske itd., lakir v Trst — ulica Paduina št. 9 (vogal ulica Chiozza).

Vsprejema vsakovrstno dekoracijsko, umetniško delo. kakor sobe izveske in lakiranja.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 8

(vogal Torrente). „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni, angieki). Specialiteta: blago tu- in inozemskih ovorn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Skladišče pohištva**VITTORIO VOSILLA**

preseljeno iz Lipskega trga 7

v ulico Sanità št. 8, vogal ul. Porporella

nasproti kavarne Fedel Tristino

je bogato založeno z novim nepre-

koaljivim solidnim in eleg. pohištvom.

Gene zmerne.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ulica Vincenzo Bellini št. 1.

nasproti cerkve sv. Antona (vsega)

Prodaja vsakovrstne ure in popravila po zmernih cenah in z jamstvom.

Virgilio Cisilino

TRST, ulica Barriera vecchia 4

Velika izbora

igrač, drobnarin, srajc, ovratnikov, za-
pestnic, ovratnic, parfimov itd.
po konkurenčnih cenah.

Električno vpljavo

izvršuje

Franjo S. Dalsasso

TRST

ulica S. Spiridione št. 6.

Tapecirarska delavnica**Alberto Sencich**

Trst, via Ciziano Vecellio št. 4

vsprejema vsako tapecirarsko delo

in tudi popravljaja.

CENE NIZKE.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim
slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabe-
mu prebavljanju in hemeroidam. Jeden omot za
zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odli-
kovani lekarni

PRAXMARER „Si due Mori“ Trst, veliki trg

Zaloga ovsa in klaje

Prodaja tudi koruzno perje za postelje.

M. ud. ZERQUENIK

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo)

Vittorio Valdevit

Delavnica pohištva v modernem kroju

za sobe in kuhinje.

Izdeluje priprave na prodajalnici od zunaj in znotraj in dela na stan-
stima.

TRST — ulica Valle št. 8.

Pietro Cucit

mizar

Trst, ulica Fontana št. 7 in 9.

Specijalist za razkošno pohištvo vsa-

kega kroja.

Vsakovrstna dela v lesu.

Franc Skok

tapecirar

Trst, ulica Giovanni Boccaccio 4

Izdeluje vsako tapecirarsko delo

kakor posteljni vzmet, žimnice, zavese itd.

CENE ZMERNE.

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Acquedotto št. 26

Autorizovana elektrotehnična delavnica s pridelo

mekanično delalnico

Sprejema vpljavo električne razsvetljave, vrenov,
telefonov, stralovodov, kakor tudi mehanična dela, ki
se v vrsti z elektrotehniko, kakor popravila elektri-
nih motorjev in prenosne svetilke kakoršnega si bode
sistema.

Cene jako zmerne in izvršitev popolna.